

Kancelář ministryně obrany

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6 – Hradčany, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Praha 13. února 2023
Čj. MO 113304/2023-8694
Sp. zn. SpMO 10713/2023-8694

Poskytnutí informací podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo obrany obdrželo dne 29. ledna 2023 žádost o poskytnutí následujících dokumentů a informací:

1. Koncepce mobilizace

Koncepce mobilizace ozbrojených sil České republiky schválená usnesením vlády č. 51 ze dne 23. ledna 2013, která byla předložena ke schválení v roce 2012, je aktuálně platná.

2. Zprávy o zajištění obrany za období 2014–2022

Ve věci poskytnutí Zpráv o zajištění obrany za období 2014–2022 bylo pod čj. MO 113334/2023-8694 vydáno rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti.

3. Jak probíhá postup v situaci, pokud je občan nositelem více stáních občanství? Zda i v této situaci a jak, se na něho vztahuje případná mobilizační povinnost?

Právní předpisy upravující práva, resp. povinnosti státních občanů České republiky stran plnění úkolů ozbrojených sil České republiky během stavu míru či během některého z krizových stavů (stav ohrožení státu, válečný stav) neznají pojem „mobilizační povinnost“.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „branný zákon“) definuje „brannou povinnost“ a „mobilizaci ozbrojených sil“.

„Branná povinnost“ zahrnuje povinnost občana podrobit se odvodnímu řízení, vykonávat vojenskou činnou službu a plnit další povinnosti stanovené branným zákonem. Branná povinnost dle § 2 branného zákona vzniká každému občanovi (mužům i ženám) ode dne, kdy dosáhne věku 18 let, případně dnem nabytí státního občanství České republiky. V § 7 branného zákona jsou vymezeny důvody, při jejichž naplnění branná povinnost zaniká. Mezi ně patří např. pozbytí zdravotní způsobilosti, omezení svéprávnosti, pozbytí státního občanství České republiky či dovršení věku 60 let.

„Mobilizaci ozbrojených sil“ se dle § 23 odst. 1 branného zákona rozumí hromadné povolávání vojáků v záloze k výkonu mimořádné služby za válečného stavu. Mobilizace ozbrojených sil může být částečná nebo všeobecná.

Při posuzování otázky branné povinnosti občana, který je státním příslušníkem několika států (tzv. bipolita), lze v nejobecnější rovině odkázat jednak na právní úpravu vnitrostátní, tak i mezinárodní.

Danou problematiku primárně řeší Evropská úmluva o státním občanství (dále jen „Úmluva“), jež je součástí právního řádu České republiky, konkrétně čl. 21, který kodifikuje jednotlivá pravidla, podle kterých by v případě posuzování otázky bipolitů mělo být postupováno. Stěžejním pravidlem dle Úmluvy je, že osoby, které mají státní občanství dvou nebo více smluvních států, mají být povolávány ke splnění své branné povinnosti pouze vůči jednomu z těchto smluvních států. Naplnění této podmínky může být pak následně konkretizováno zvláštními dohodami mezi smluvními státy Úmluvy. Není-li takové zvláštní dohody, stanoví Úmluva, že osoby, které mají státní občanství dvou nebo více smluvních států, budou mít brannou povinnost vůči tomu smluvnímu státu, na jehož území mají obvyklý trvalý pobyt.

Vnitrostátní právní úprava hovoří o bipolitech v § 34 odst. 4 branného zákona, podle něhož může občan vstoupit do ozbrojených sil státu, jehož je též občanem, bez souhlasu prezidenta republiky.